

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วังท่าพระ คณะโบราณคดี ภาควิชาโบราณคดี

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป**1. รหัสและชื่อรายวิชา**

SU 151 ความเข้าใจในอารยธรรมโลกยุคโบราณ
(Understanding Ancient World Civilization)

2. จำนวนหน่วยกิต

3 หน่วยกิต (3-0-6)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิชาเลือก กลุ่มวิชาทักษะสังคมและทักษะชีวิต

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

รศ.ดร.สุษดีพงศ์ ขุนทรง
สถานที่ติดต่อ ห้อง 205 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
อีเมลล์ khunsong_s@su.ac.th

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษา 1/2567 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ขึ้นไป

6. รายวิชาบังคับก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)

ไม่มี

8. สถานที่เรียน

ห้องประชุม ศร. 3004 วังท่าพระ

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

4 พฤษภาคม 2567

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจถึงอารยธรรมต่าง ๆ ของโลกในยุคโบราณ ที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาสังคมโลกในปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจถึงข้อมูลหลักฐานของอารยธรรมต่าง ๆ ของโลกในยุคโบราณ ตลอดจนวิธีหรือแนวทางในการคิดวิเคราะห์และแปลความข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งมีการค้นพบและมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ความหมายของคำว่าอารยธรรม ประวัติและความเป็นมาของอารยธรรมโบราณที่สำคัญ ความเหมือนและความแตกต่างของแต่ละอารยธรรมที่ยังมีอิทธิพลต่อสังคมมนุษย์ในปัจจุบัน

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อสัปดาห์

จำนวนชั่วโมงบรรยาย	3	ชั่วโมง
จำนวนชั่วโมงฝึกปฏิบัติ /ภาคสนาม/การฝึกงาน	0	ชั่วโมง
จำนวนชั่วโมงการศึกษาด้วยตนเอง	6	ชั่วโมง

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่จะให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษา

จำนวน 6 ชั่วโมง วันพฤหัสบดี เวลา 09.00 - 15.00 น. ห้อง บค. 205 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ หรือออนไลน์

หมวดที่ 4 การพัฒนานักศึกษาตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ คาดหวัง ของรายวิชา (CLOs)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง ของหลักสูตร (PLOs) ที่รายวิชารับผิดชอบ	กลยุทธ์การสอน ตาม CLOs	กลยุทธ์สำหรับวิธีการ วัดและประเมินผล ตาม CLOs
CLO1 ระบุและอธิบายความหมาย ของคำว่าอารยธรรม ปัจจัยพื้นฐานที่นำไปสู่การ เกิด ความรุ่งเรือง และการ ล่มสลายของอารยธรรมโลก ยุคโบราณต่าง ๆ	PLO2 อธิบายความหมายและ ความหลากหลายทาง วัฒนธรรมได้	- การบรรยายและอภิปรายใน ชั้นเรียน พร้อมยกตัวอย่าง ประกอบ	- การสังเกตการณ์มีส่วนร่วม ในการบรรยายและอภิปราย การตอบคำถาม - การสอบแบบ open book
CLO2 ระบุ อธิบาย และ เปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างของอารย ธรรมโลกยุคโบราณต่าง ๆ ทั้งทางด้านการเมืองการ ปกครอง ลักษณะทาง เศรษฐกิจ คติความเชื่อทาง ศาสนา วิทยาการ อักษร ภาษาและศิลปกรรม			
CLO3 อธิบายและอภิปรายถึง ประโยชน์ของการศึกษา อารยธรรมโลกยุคโบราณที่มี ต่อสังคมมนุษย์ในปัจจุบัน			

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน		
1	- แนะนำรายวิชา - ความหมายของ “อารยธรรม” - แนวคิดเกี่ยวกับการกำเนิดและการล่มสลายของอารยธรรม	1	3	กิจกรรมหลัก - บรรยาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ใช้สื่อภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว - อภิปรายระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในประเด็นความสนใจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา - สอบกลางภาคแบบ open book หรือ take home โดยเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้เรียนและผู้สอน - มอบหมายงานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน การค้นคว้า และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยนำเสนอและอภิปรายในชั้นเรียน เพื่อนำไปแก้ไขผลงานในการสอบกลางภาคหรือการสอบหรือทำรายงานปลายภาค	รศ.ดร.สุฤษดิ์พงษ์ ขุนทรง		
2	สังคมมนุษย์ก่อนเกิดอารยธรรม	1,2	3				
3	อารยธรรมอียิปต์	2,3	3				
4	อารยธรรมเมโสโปเตเมีย	2,3	3				
5	อารยธรรมเปอร์เซียและอิสลาม	2,3	3				
6	อารยธรรมกรีก	2,3	3				
7 - 8	อารยธรรมโรมัน	2,3	6				
9	สอบกลางภาค	2,3	3				
10 - 11	อารยธรรมมายา - แอซเท็ค	2,3	6				
12	อารยธรรมอินคา - อินเดีย	2,3	3				
13	อารยธรรมจีน	2,3	3				
14	อารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	2,3	3				
15	สอบปลายภาค	2, 3	3				
		รวม	45				

2. แผนการประเมินตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ คาดหวังของรายวิชา (CLOs)	กิจกรรมการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน	กำหนดการประเมิน (สัปดาห์ที่)	สัดส่วนของการ ประเมินผล
CLO1 ระบุและอธิบายความหมายของ คำว่าอารยธรรม ปัจจัยพื้นฐานที่ นำไปสู่การเกิด ความรุ่งเรือง และ การล่มสลายของอารยธรรมโลก ยุคโบราณต่าง ๆ	- การสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการ อภิปราย การตอบคำถามใน ชั้นเรียน	1	ร้อยละ 5

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs)	กิจกรรมการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน	กำหนดการประเมิน (สัปดาห์ที่)	สัดส่วนของการประเมินผล
CLO2 ระบุ อธิบาย และเปรียบเทียบ ความเหมือนและความแตกต่าง ของอารยธรรมโลกยุคโบราณต่าง ๆ ทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง ลักษณะทางเศรษฐกิจ คติความเชื่อ ทางศาสนา วิทยาการ อักษรภาพ และศิลปกรรม	- การสังเกตการณ์มีส่วนร่วมใน การอภิปราย การตอบคำถามใน ชั้นเรียน - การสอบกลางภาคแบบ open book หรือ take home	2 - 8, 10 - 14 9, 15	ร้อยละ 5 ร้อยละ 45
CLO3 อธิบายและอภิปรายถึงประโยชน์ ของการศึกษาอารยธรรมโลกยุค โบราณที่มีต่อสังคมมนุษย์ใน ปัจจุบัน	- การสังเกตการณ์มีส่วนร่วมใน การอภิปราย การตอบคำถามใน ชั้นเรียน - การสอบกลางภาคแบบ open book หรือ take home	2 - 8, 10 - 14 9, 15	ร้อยละ 5 ร้อยละ 45

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

ธนิช เลิศชาญฤทธ์. รากเหง้าเผ่าพันธุ์มนุษย์ : วิวัฒนาการทางชีววิทยาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2551.

นันทนา กปิลกาญจน์. ประวัติศาสตร์และอารยธรรมโลก (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2546.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. คณะกรรมการวิชามรดกอารยธรรมโลก. มรดกอารยธรรมโลก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2553.

โรมม์, ฮานนาห์. กำเนิดโลกและอารยธรรม. แปลและเรียบเรียงโดย นั้บพร วงศ์วาด. กรุงเทพฯ : ไทยควอลิตี้บุ๊กส์, 2553.

ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์, บรรณาธิการ. อารยธรรมตะวันออก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

สุณี ธนาเลิศกุล, บรรณาธิการอำนวยการ. ย้อนรอยลึกลับอารยธรรมโลก. กรุงเทพฯ : ริดเดอร์ส ไตเจสต์ (ประเทศไทย), 2547.

อนันตชัย จินดาวัฒน์. กำเนิดอารยธรรมโบราณ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ยิปซี, 2555.

เอมอร์ เออาฟาร์, แปล. อารยธรรมโบราณโลกตะวันตก. กรุงเทพฯ : ปาเจรา, 2551.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

กัจจกร สุนพงษ์ศรี. ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก 1 : ประวัติศาสตร์ศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ศิลปะยุคโบราณ ศิลปะอียิปต์ ศิลปะเมโสโปเตเมีย ศิลปะกรีก ศิลปะโรมัน และศิลปะไบแซนไทน์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

- คุณหญิงสุรียา รัตนกุล. อารยธรรมตะวันตก อารยธรรมโรมัน. นครปฐม : วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.
- _____. อารยธรรมตะวันออก : อารยธรรมจีน. นครปฐม : วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545.
- คุณากร วาณิชวิรุฬห์, ผู้แปล. ปริศนาเร้นลับของอารยธรรมมายา. กรุงเทพฯ : เนชั่นเนล จีโอกราฟฟิก, 2552.
- เคนเนท แอล. เฟเตอร์ ; ธนิ เลิศชาญฤทธิ์ แปลและเรียบเรียง. มนุษย์โบราณ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์, 2553.
- แคโรไลน์ อเล็กซานเดอร์ และที.อาร์. ริด. ย้อนรอยอารยธรรมกรีก-โรมัน. คุณากร วาณิชวิรุฬห์ แปล. กรุงเทพฯ : เนชั่นเนล จีโอกราฟฟิก, 2550.
- จันทร์ฉาย ภัคอธิคม. ประวัติศาสตร์อารยธรรมกรีกและโรมัน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย รามคำแหง, 2552.
- ชญา ปิยะชาติ. กรีก-โรมัน ประวัติศาสตร์และอารยธรรม ต้นธารภูมิปัญญาและวิทยาการแห่งโลก ตะวันตก. กรุงเทพฯ : ยิปซี, 2554.
- ดวงธิดา ราเมศวร์. 2 อารยธรรมยิ่งใหญ่แห่งเอเชียอินเดีย-จีน. กรุงเทพฯ : มายิกสำนักพิมพ์, 2549.
- นิตยา (พลพิพัฒน์พงศ์) ชวี. อารยธรรมจีน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2546.
- เปิดโลกเมืองโบราณกรีก. กรุงเทพฯ : บริษัท ศรีเอชเอ็น พอร์ คิตส์, 2550.
- เปิดโลกเมืองโบราณเปอร์เซีย. กรุงเทพฯ : บริษัท ศรีเอชเอ็น พอร์ คิตส์, 2550.
- เพ็ชรี สุมิตร. ประวัติอารยธรรมจีน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.
- _____. ประวัติอารยธรรมอินเดีย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- เพแกน, ไบรอัน. อียิปต์ : ปฐมแห่งฟาโรห์. คุณากร วาณิชวิรุฬห์ แปล. กรุงเทพฯ : เนชั่นเนล จีโอกราฟฟิก, 2548.
- เรื่องอุไร กุศลาลัย. ความรู้เรื่องอินเดียทางวัฒนธรรม (การตวิทยา). กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา, 2516.
- สาวิตรี เจริญพงศ์. การตวรรษ : อารยธรรมอินเดียตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงหลังได้รับเอกราช. กรุงเทพฯ : ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล, หม่อมเจ้า. ประวัติศาสตร์เอเชียอาคเนย์ถึง พ.ศ.2000. กรุงเทพฯ : สมาคมประวัติศาสตร์ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2535.
- Bard, Kathryn A. Introduction to the archaeology of ancient Egypt. Malden, Mass. : Blackwell Pub., 007
- Brewer, Douglas J. Egypt and the Egyptians. Cambridge : Cambridge University Press, 2007.
- Caubet, Annie and Patrick Pouyssegur. The origins of civilization : the ancient Near East. Paris : Terrail, 1998.
- Carrasco, David. Moctezuma's Mexico : vision of the Aztec world. Colorado : University Press of Colorado, 1992.
- Chang, Kwang-chih. The formation of Chinese civilization : an archaeological perspective. New Haven : Yale University Press, 2005.
- Coedès, George. The Indianized States of Southeast Asia. Translated by Sue Brown Cowing. Honolulu : University of Hawaii Press, 1968.
- Gonzalez, Christina. Inca civilization. Chicago : Childrens Press, 1993.
- Miller, Mary Ellen. Courtly art of the ancient Maya. London : Thames & Hudson, 2004.
- Sasson, Jack M. Civilizations of the ancient Near East. New York : Charles Scribner's & Sons, 1995.
- Scarpari, Maurizio. Splendours of ancient China. London : Thames & Hudson, 2000.
- Shaughnessy, Edward L. Ancient China : life, myth and art. London : Duncan Baird Publishers, 2005.
- Stierlin, Henri. Splendors of the ancient Persia. Vercelli, Italy : White Star ; [New York] : Distributed in the US and Canada by Rizzoli International, 2006.

- Weaver, Muriel Porter. The Aztecs, Maya, and their predecessors : archaeology of Mesoamerica. New York : Academic Press, 1981.
- Wenke, Robert J. The ancient Egyptian state : the origins of Egyptian culture (c. 8000-2000 B.C.). Cambridge, UK ; New York : Cambridge University Press, 2009.
- Wildung, Dietrich. Egypt : from prehistory to the Romans. Koln ; New York : Taschen, 2004.
- Wilkinson, Toby. Edited. The Egyptian world. New York : Routledge, 2007.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). ปรัชญากรีก : ป่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก. กรุงเทพฯ : ศยาม, 2552.
- มาลัย (จุฑารัตน์). ตำนานกรีก-โรมัน (ฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ, 2548.
- สุทธิลักษณ์ ไชยสุต. ศิลปะโรมัน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล ,หม่อมเจ้า. ศิลปะขอม. กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา ,2539.
- _____ . ศิลปะอินเดีย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา ,2534.
- โฮเมอร์. เหตุแห่งอียิปต์กับตำนานปรัมปรากรีก. แปลและเรียบเรียงโดย นายตำรา ณ เมืองใต้. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, 2547.
- China Pictorial Publications. The Silk road on land and sea. Beijing : China Pictorial, 1989.
- Chinnery, John D. Treasures of China : the glories of the kingdom of the dragon. London : Duncan Baird, 2008.
- Hagen, Rose-Marie. Egypt : people, gods, pharaohs. Koln : Taschen, 2002.
- Hamilton, R. Ancient Egypt : kingdom of the Pharaohs. UK : Parragon Book, 2005.
- Huntington, Susan L. The Art of Ancient India. 3rd ed. Hongkong : Weatherhill, 1999.
- Jacques, Claude. Angkor : Cities and Temples. Translation from French by Tim White. Bangkok : River Books, 2002.
- Jessup, Helen Ibbitson & Thierry Zephir, ed. Sculpture of Angkor and Ancient Cambodia. Washington & Paris : Thames and Hudson, 1997.
- Manley, Bill. Edited. The seventy great mysteries of ancient Egypt. New York : Thames & Hudson, 2003.
- Oakes, Lorna. Pyramids, temples & tombs of Ancient Egypt : an illustrated atlas of the land of the pharaohs. London : Hermes House, 2007.
- Sivaramamurti, C. The Art of India. New York : Harry N. Abrams, 1977.
- Stone-Miller, Rebecca. Art of the Andes : from Chavin to Inca. London : Thames & Hudson, 1995.
- Temple, Robert. The genius of China : 3,000 years of science, discovery & invention. London : Andre Deutsch, 2007.
- Tucker, Jonathan. The silk road : art and history. London : Philip Wilson Publishers, 2003.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินการจัดการเรียนการสอนของรายวิชา

1.1 การประเมินผลจากนักศึกษาด้วยวิธีการหลากหลายทั้งการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การประเมินด้วยข้อสอบกลางภาค จากระดับคุณภาพของผลงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้ได้ผลการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา

1.2 การจัดให้มีการประเมินการสอนในแต่ละรายวิชาโดยนักศึกษา ทั้งแบบสอบถามออนไลน์ และวิธีการวัดและประเมินผลแบบต่าง ๆ ทั้งแบบมาตรวัดค่าและการแสดงความคิดเห็นในคำถามปลายเปิด

2. การปรับปรุงการสอน

2.1 การปรับปรุงการเรียนการสอนในทุกภาควิชาจากการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา และแบบประเมินความคิดเห็นของนักศึกษา

2.2 การประชุมร่วมระหว่างอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอนเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนตามความเหมาะสมกับรายวิชา ข้อคิดเห็นของนักศึกษา และสถานการณ์ปัจจุบัน

3. กระบวนการยืนยัน (verification) ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

กำหนดให้มีระบบการยืนยัน/ การทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา โดยกำหนดให้นักศึกษามีการประเมินการสอนในระดับรายวิชา การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบ วิธีการวัดและประเมินผลในกรณีที่มีข้อร้องเรียน และการประชุมร่วมระหว่างอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา เพื่อทบทวนผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา